

Oneenige-trouw

Adriaan Boelens

bron

Adriaan Boelens, *Oneenige-trouw*. Adam Karelsz, Amsterdam 1648

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/boel009onee01_01/colofon.php

© 2014 dbnl

Personaedien.

IAN LEGHACHTER, de Man
GRIETIE LICHTNAERS, sijn Vrou.
MICHIEL IANSEN Propdarm, haer Vader.
MODDE van GOMPEN, sijn Moeder
COME MELIS, de Buerman.
LYSIE VRAGELGATS, het Buerwiff.
Mr. IORIS LEEPOOG, de Barbier,
LOECKEVENT, de Blinde.
PLONIE, sijn Wiff.
MIEWES, Achterlam de Creupel.
REYNIER, de Pol.
MODDECE THEUNUS, de Schoudt.

De Eerste Vytkomst, Jan Lechachter, en Grietje Lichtnaars.

Griet.

NOu hoe is het seekje 't nest Ey, selje gaen, so laet het lukken?

Ian.

Dat wilje nouw met jou beste verstandt, maer werentelijck 't hiele werck raeckt aen stukken.

Griet.

Jy seldt op de Fartel, of ick hekel jou ten huysen uyt.

Voort segh ickje, wel hoe wort ick hier van een Man ebruyt.

Ian.

Hoort Grietje, kenje mijn voor jou Man, soo laet mijn oock eens spreken.

Iy bent soo ongerust als de Maent van Maert, laet jou boosheydt so niet uytbreken.

Griet.

Wis hangh-gadt, jy mijn goedtje te luysen, neen Vaer jy komt'er niet aen te pas.

Iy selt na mijn Pijpen dansen, schoonder gien Man meer in de Werelt was.

Jy seldt de neus inde wint steecken, en maeken mijn een stuyver te winnen.

Wat meenje wel jou leeghwagen, datwe met de kop ebruyt zinnen?

Dat jy malle pis dief met mijn slippen in d'as zitten zou,

En leve van de blaetjes, en bewaren mijn als een Veugel in de kou?

En dat ik mijn Moers Erf-goet, met jou Luysebos sou verteeren?

En jy op jou muyltjes leegh gaan? neen seker ik wouje liever wat of smeren.

Iy seldt de handen uyt de mou steken, en winnen mijn de kost te veuren.

Ian.

Wel nou ick selt doen, Heer Griet, hoe machje me soo versteure!

Ie hebt in jou jeucht immers by de groote ghedient:

Misselijck dat mijn daer van daen eerdaechs wel een Officy wordt verliet.

Griet.

Ia kijck, wat sout met jou ook al wesen, dat sulken luy ons dan niet en hulpen?

Trouwens je was noch iewers toe bequaem, je mocht aen de Zee rijen met een kar, en halen schulpen;

En comen dan met een nat gat t' huys, gelijk de arme Zeeluy doen:

Gut hoe sou den Duyvel dan krimpen, ick wet by hem dan wel haest in en uyt sou spoen.

Ian.

Ack're mast Wijf hoe ringhel oorje mijn oock! gans bloemerhart hoe speelje ook den beest.

Griet.

Wel hadden de goe luy de milde hant niet geopent, wat waerje doch geweest?

Segh Treutelaer, hadje wel een goet hembt dat jou kale bille deckte?

Heugh jou wel dat al de wijde Werrelt, segh pronke-pint met jou geckte;

Toen men deur jou Mantel wel boonen siften kon?

En dat die ouwe Totebel jou Moer om twaelf stuyvers sweecx voor de Burgers spon?

En wat jou Vaer belanckt, ik loof niet datje het selfs kundt wesen.

Ian.

't Is hooch genoeg, mijn goe wijfje, benje dol, of benje beseten?

Ick beken dat ick door jou verhoogt ben, ist dan noch niet wel?

Griet.

Ia sulken Vrouw ben ik; en ik wil dat alle man na mijn luysteren sel.

Ie moet er deur. Heb ik jou teghen lust en sin moeten trouwen,

Soo sel ick jou niet beeter als voor mijn hons jonghen houwen.

Cost jy schyn heyligh mijn Vaer bepraten dat hy worde een Coppelaer:

Ie seldt dan oock zien, met wieje huys houwen moet, met mijn of met mijn Vaer.

Ian.

Wel rijt jou den Elft, Griet?

Griet.

Ick sel niet veur jou wijcken.

Ian.

Griet! Griet!

Griet.

Ia Vaer, Griet hiet ick, en ick sel de daet met de naem laten blijcken.

Laet jou gheen wonder doen soo mijn handt jou stracxjens klinkt,

Datje tot inde aert, met kous en schoene sinckt,

En daer sel dan niet buyten blijven als 't hoeft, en de rechter arm, op dat als ick begin te spreken,

Iy mijn seer eerbiedelijck sult groeten, tot een beleefheydts teeken.

Ian.

Wilje daer aen, so sou ick jou neemen by 't eene been,
En smijten jou inde Lucht, voor hondert Drommels heen,
Ia dat jou de Muggen opgevreten souwen hebben, eer jy om leegh kost koomen.
Dat is by get, hart tegen hart.

Griet.

Iy selt 't jou nochtans wel betoomen.

Ian.

Wel hoe wou jy het dan hebben alst nae jou zin gongh?

Griet.

Datje mijn alle daeghs, dikke duyten sou brenghen en dwongh
Iou keel van slikken, en dat jy mijn alle mooje dinghen sout koopen.
Maer wat Duyvel, ick moet by jou als een sletvinck loopen:
Ie bent mijn vleys dief, en je suypt mijn hart en bloet.
Ie neemt mijn rust en lust, en maeckt dat ick altijd steenen moet.
Iy bent gien Man als een aer, 't is hier nacht en dagh al van vasten.

Ian.

Bloet, wijf sooje niet en swijcht, ik sou mijn selver wel aen tasten:
De kop die loopt mijn om, het bloedt wordtme warm,
Ie het immers allerley Huysraet, kronje al hou jy jou so arm!

Griet.

Ik mochten Duyvel, een blindt Paert mach tot onsent mit vrijer harten springen!
En noch sou het geen scha doen; ja wel wy hebben kostelijcke dingen!

Ian.

Wel is onse Herreberchje dan soo vaes?

Griet.

Ia Esel, 'k wet de Lommert geeft
Geen Vijftigh gulden voor al onse Inboel.

Ian.

Soo waer als sy leeft!
Swijcht Wijf, of wy sullen malkaer wat anders leere,.

Griet.

Wat wou jy toch doen, sech ghepluckte Veugel sonder veeren?
Isser wel stoel of banck in Huys, sech dat iet wat lijckt?

Ian.

Sie daar, wat is dat? Wout-aap, zieje wel dat blijckt.

Griet raast en slaat hem.

Iou Hons-vat, Schelm, Dief, selje soo (sech Duyvel-jager) met mijn goetje leven?
Daer sel ick jou veur Haene veughelen, daer sel ik jou de klop veur gheven
Daer, dat isser veur,

Jan slaet weer:

Daer pry en neemt die slach oock veur goet.

Griet slaet hem met de Besem-stock.

Iy dat dan.

Ian.

O! mijn kop! de duventer! het bloet!

Griet.

Dat schaedt jou niet, al had de slach noch harder vaert genomen.

Ian.

Daer sal jou duysent Duyvelen, veur op de vodde komen.
Ik mijn best na de Barbier, weer jou flus, hoorje wel Griet?
Het sel jou te etter en te bloet uyt sweren, soo ick aers Jan Lechachter
hiet.

Binnen.

Griet.

So moet het heur allegaer gaen, die de ghestuerde Wijven bedille.

Reynier de Pol uyt.

Hy sel nou wel fijnder zinghen, sou ick wedde wille.
Hy moet weten dat ick Griet hiet, en ben niet vervaert voor sulcke Iannen.
Maer in een teugel moet mense houwen, sulcke nesse bollege Mannen.
Maer sacht, wie komt daer, hoo hoo, 't is Reyniertje lieve leven!

Reyn:

Wel hoe, hoe benje dus ontstelt?

Griet.

Och ick ben soo vermoeyt, ik staen en tril; ja al mijn leden beven.

Reyn:

Van sulke kleyne torn?

Griet.

Och ! hebje het dan gesien?

Reyn:

Och ja ick was verheught, toen ick het sach gheschien.

Griet.

So moetmen de Henne tasters leeren, Wijven tegens haer sin te trouwen.
Hy mach die Text tot naerder uytlegginge alijt by provisie onthouwe.
Ick kon het Hooren-beest niet wech krijghen, en ick had jou een uur gheset.
Ick vreesde dat mijn lust, door hem sou weesen belet.
Mijn Troetel lief, om hels jou Grietje eens, wilje segh ouwe Vryer?
Ghy sijt mijn Troost, mijn vreucht, ja mijn eenighe verblyer.

Reyn:

Mijn harteblat, indien de dau, de vrucht
Vermaek verleent, in dien de soete lucht
Int voor laar t' winter hart ontsteect, met al 't vernoegeen,

So sal ick dan de vreught van ons daer teffens voeghen,
En sien eens wat vermaeck 't ghemoet het beste past
U zoete lippen sijn de banden die my vast
Verbinden aende Reecx van Liefden. Al 't vermoghen
Van Venus, woonde alleen, in uwe schoone ooghen.
Mijn hart!

Griet.

Mijn Trooster!

Reyn:

Lieff!

Griet.

Mijn schoone Son!

Reyn:

Een kus!

Griet.

Wel duysent.

Reyn:

Och ick brant!

Griet.

Ghy brant mijn.

Reyn:

Neen ick blus.

Griet.

U Asem kan de vlam ontsteeken.

Reyn:

U begeeren,
Meught ghy verkrijgen, komt laet ons na binnen keeren

Griet.

Terwijl de Barbier, mijn Man verbindt sult ghy
Mijn oock verbinden, en gheneesen mijn heel vry.

Binnen.

De Tweede Vytkomst, Come Melis, en Lijsje Vraggelgats, Twee Buurluy.

Melis.

MAer Lijsje Vraggelgats, dat was een spul, dat Arme luy malkaer soo smeten:
Men sou segghen sy slaen malkaer een dicht lijf, wantse hebben anders niet veel te eten.

Lijs.

Ia Come Melis, vroomme luy meugent doen, maar het en past haar niet.

Melis.

Mijn lieve Buurwif, daar is soo veel dat in Amsterdam geschiet,
En datmen met goed ooghen moet aensien: weetje wel dat Pieter heeft gevochten:
En dat Kroontje een kind thys kreegh? Ia, Ia hy mach wel bochten
Met sijn sieke lijf; peet Diewer schrijft het op
En valt hem aen sijn Erf-goet korte, en Bartel krijcht de Schop
Van Teuntje dat is eerst een volck, sy pleghen malkaer het snot uyt de neus te licken:
En Pieternel leyt nou recht voort ook aen twee stikken,
Wat sel Gijsbert wonder toesien, als hy thys komt dat Langhs de vloer

So drie vier stroo strontjes lopen, die haer Moer maeken tot Een hoer.
Maer dat is gebruyckelijck, in een Oostindische reys, sy sullender in geen Kerk af preken.

Lijs.

Hou jy daer Register off Melis, je weet vast al de strecken.

Melis.

Neen ick Lijsjen maar je weet wel, dat tot onsendt de stapel is
Van Nieuwe konvertijsjes, want dat mach sijn leven niet mis:
Ik moet over al, tol off hebben, wat dat de vrouw mijn niet verhalen,
Dat brenghen mijn de meysjes thuys, en ik heb kennis aen duytsen en walen.

Mr. Ioris, Leepoogh en Ian Lechachter uyt.

Lijs.

Daer komt Mr. Ioris Leepoogh, met Ian Lechachter aen sijn sy.
Sie Hoe is hem 't hoofd bewonden!

Melis.

Kom gaen wy eens daer by.

Ian.

Sy sel weten dat sy heur man geslagen heeft dat wil ik heur wel sweeren.

Mr.

Maer Ian buur ik ben genootsaekt dit den Schout te advertteeren:
Want die sulken passienten niet aenbrengh, valt in een Swaare Boet.

Ian.

Maer quijten al jou Maets, heur Conscientie soo?

Mr.

't Komt op sijn selfs aen die qualik doet.

Lijs.

Maer Mr. is onse buermans wont al wat te beduijen?

Mr.

Alle hoofd wonden sijn niet sonder prijkkel

Ian.

Ia selse mijn soo bruyen?

Melis.

Hoor Ian buer versteurt jou niet, want dat selder gien goet toe doen.

Mr.

d' Ontsteltheydt is jou quaedt, jy moet'er jou veur hoen.

Ian.

Gae Mr. seght het de Schoudt aen en wilt het quetsuer vry quaet genoegh maken,
Ick hoop dat sy daerom tot loon in 't spinhuys wel sal raken.

Lijs.

Nou Ian buur laat jou toorn niet over jou wijsheydt gaen, 't is immer jou wijff.

Ian.

Ten roert jou niet dat stikken vleys, ick wenscher de nikker op heur lijff.
En ick sel mijn Moer halen, die selder anders op de Tempel rijen.

Melis.

't Is een haesticheydt gheweest, ay wilt het gheval digh lijen.

Ian.

Ia soo geduldigh dat ick de onbarmhertige hans, wel garde rijken wou,
Daer hy heur Ruggevel, wat rau mee quesperen zou.

Mr.

Nou ick ga na de Officier

Ian.

En ick na me ouwe moer:
Als die dit dan siet, die seld'er dan wel weer bruyen die Akkremense hoer,

Binnen.

Lijs

Dat is een paer volcx neen by loo drinckt onse Koerde een reys,
Ik laet hem met de gardijn mis vry O! ho wy tasten malkaer niet aen 't vleys.
Off 't is soo een grilletje, dat hem inde zin komt schieten
Dat laet ick hem willigh toe ick denk ick mach het veur een morgen, off nacht soentje genieten.
Wat dunckt u gaet het dan niet beter, als malkaer opt lijff te kappen;
En dat wy doen dat blijft tusschen ons twee, en niemant salt na klappen.

Melis.

Ick verstae het oock soo maer de wegh Lijsje is verby de deur men moet de vreemde oock niet
versmaden.

Lijs

Dat is waer vaer souwen jou wijffs kinderen wel op vijff off ses na kunnen rade
Wie dat heur vaertje waer en wie heur behoeder is?

Melis.

Holla Lijsje mijn wijff is te eerlijk, neen moer dat schietje seecker mis.
Maer wille wy eens propbeeren, of ick mee niet ben vande kloeken,
Ick ben te vreen laet jou man tot onsendt en ick by jou hier versoeke.

Lijs

Iou schort een praetje vriendt, en het lijck wel malle kal:
Maer het selme nieuw doen hoe het met onse Buurtjes af loopen sal.

Melis.

Ay lieve Lijsje dat sel wel te doen staen off sy altemet eens samen kijven
Hy sal wel Jan Lechachter en zy Grietje Lichtnaers blijven.

Lijs

Nou goeden dagh Buurman, hoordje d' een off d' ander dagh weer wat van heur strijt,
Soo bid ick jou dat jy mijn terstont, een weynich daer van over smijt.

Melis.

Dat sel ick wel doen, maer hoor iens noch jou woort, als jou Man te nacht, wil krayen

Soo moetje hem wat sachtjens maer niet met de besemstock paejen,

Binnen

De Derde Vytkomst, Modde van Gompen al Spinnende, en Singende uyt

1

*HEt voer een Schipper Laveere,
Laveeren al om sijn Loon,
Hij vrijden een Keuninghs dochter, Claas Klikke
Dirck Swikke, Frans Iokop, Steve
Sparredam, Sparredam, Spinadje,
Leere Lap, Schape nat Stampadje,
Van de rompompijne kraeck neutjes maeck Schelpen,
Te Keulen al aen de Kroon.*

2

*Och Moeder zey sy Moeder
Iy moeder myn gheven raet,
Myn volght noch alle dagen
Rampiere koele messe,
Seuve, negen dikke duytze dolk,
En korte geweere,
Soo Hupschen Landes knecht nae.*

Wel heer hoe ben ick dus vrolijk toch het kan al tijt geen donkere wolken sijn.
't En is geen halven arrebeydt die met vreughde voort gaedt maer pijn
En hart seer is het die met leugen-heyde de kost winnen,
Ick ga rechte voort in mijn gout soo makkelijk te spinnen.
Het vlasje schiet te wonderlijcke moy, het is soo sacht als een zijt.
Wel wat komt hier? Ia, ja, alweer een duure tijt:

*De Kreupel leyt de Blinde. den een Singht en d' ander speelt onder tussen loopt een wijf voor
om haer Aelmis by Modde van Gompen*

*O Ch wie ist doch alhie bestelt?
De boosheyde heeft jets in der Welt,
Boosheyde hat ihr genomen eyn,
Beyd gros unt kleyn,
Boosheyde is iet zuudt gahr gemeyn.
Nun bessert eugh, es is hooch 't zeyt,*

*Las ab von alle has unt neyt,
Slies Boosheynt ferne aus deyn harts,
Die Tuybel Swarts,
Das saghe ik dihr aen allen scharts,
Wo ferne ihr das nicht unt thut,
Wehrt ihr geworffen in de glut,
Dort unden in der hellen pijn,
Drumb las toch seyn,
Die boosheynt, sambt ihr valschen schyen.*

Modde

Wech, wech, ick hoor dat gedoe soo veel alle dagen,
Wilje singen dat ick quaet doe, en durfje me noch om Aelmis vragen?
dat lijckt niet, jy most al anders queele off de hont sit op de tas.

Kreup:

Wo, no, tho, dem katte krankt zingh ich d' ou nicht toe pas?

Blinde

Dem galge noch toe, wen ich man om jeijn ander oort zingh by dem strooten,
Soo sultze mie wel hooren on 'tieren fahern Laufen looten.

Modde

Dat is al eeve-veel ofje schoon noch soo barmhertigh als een Ieronimus siet
Soo schuylder wel een boefjen onder jy sint de beste Broeders niet.
Maer singht mijn wat vrolijkcx siet het wil nou met mijn soo schikken:
Soo sel ick jou wat geven, en ick eens uyt paters vaetje swikken.

Kreup:

Wo dat is 't reed'lich gesacht dat huppen is mijn herts leevesten vrijnt.

wijff

Het stu noch nicht huppet doe heffs husz on hoff verhuppet, wie eyn vijnt.
Da schal dusendt knuwel in dijn huppen faeren je wet mien wille

Kreup:

Do seet tho Plonie, ein woordt soo goet also twee, swicht stille.
Oder du west wel dat pumpes de Lose ijs plonie, plonie zee. tho!

Wijff

Ia swalge bute, swalge bute, i maket mek soo moo
Doe versooopen ridder dem suy duuvel moet dek in der huut sitte.

Modde.

Wel hoe legge de sinne over hoop wat kal is ditte?
Ken jy kleyne gemeente niet akkerdeeren, en sechje yeder soo veel goets veur?

Kreup:

Wie schallen die eyn deun mooken.

Modde.

wel gaet'er dan me deur.

Blind:

Noe Mewis zing her an, ein honsdrek op dijn noose:
Verstijt doe de moestik nicht? noe soo thoe', noe zint wie voosen.

Singen en speelen de Voos Allemande Boelense

1

*O Wijn, O dus bist wol hupsch, en fijn,
Ier machet lust, und macht das jeder of
wil by dir froelich zeyn:
Wan man dich lustich trinckt,
Den ainer lauft en springht,
Der ander lust zu singen,
Der dritten sucht het spil,
Aud eyn jeder doet doet deyn wil.*

2

*Ier macht auch alten luuten junck,
Vnd doet ihn froelich singhen durch ein gute
bacheraschse trunck:
Wanneer ich aufs dem glas,
Mis trinken auft eyn pas,
Ben ich er freyt vom hertsen,
De glaezeren gar vol.
Vertreybt onmut en schmerzen
Vnd gevalt de sinnen wol.*

3

*Is 't bachus omb, en omb soo gut,
Drumb geeb ich willich ober voor zeyn gunst
aen hem mijn blut.
Zeyn vriendeliche macht.
Dem lieb ich dach und nacht,
Hern wirth wilt freylich schreijben:
Es kan (das ist gewis)
Keyn gelt im sekkel blijen
Nu dem weyn soo herlich ist*

Modde

Wat seghje me daer van? hou dat, en die kanne bier noch toe.

Kreup

O! doe smukke mukke hier Mewis ick brengh het doe.
O! dat smakket soo lijde sute!

Wijff

sup dat het doe dree mool voor den hals weer oet loope.

Kreup

Plonie eyn kolappe in die snatse Plonie, ik segget doe Plonie doe schalst het bekopen.

Blinde.

Noe wedder eyn maal.
Lath talke vry gahn, ijdt istr wol eer im
Schlope gedahn, lath Liefken fry kriefken,
Lath Tryne vry grijne, laet plonie frij
Stene, hoppas Filias vief vinger in solt
att, vief on twinich kanne bier moken den
Hals u art, ha sa he, lustigh haraver, ont wedder
Her aber door nicht is daer blijft nicht aver
Hi ja'ch noch al graver.

Ian Lechachter uyt

Modde

Wel wie komt hier? jemini, Jan hoe is 'et vaer.

Ian

Vol lyen en swaricheyt, Och moertje het schortme daer.

Modde

Wat is het benje ziek waer let het jou wel andtvoorje me niet op me vraghen?

Ian

Wat souwer wesen Besje? maer me wijf het me een gat in 't hoofd geslagen.

Kreup

Behoet ons van dem Swijn O! Hern was kreegh sprout 'er loon?

Ian

Watte? dat ick deur gingh, en men moer sall'er de butter wel broon.

Moer

Dat'er gans lijden schent gaffjes weer niet vanje buyslen?

Ian

Wel neen want ick vreesde voor noch een party blauwe puysten.

Modde

Mijn lieve Ian mijn ongheluckige Seun, wech speel-luy aen een kant.

De speel luy binnen

Ick mocht wel vrolijk zijn terwijl de bry dus is aengebrandt.
Ick selder daer veur kreelisse, bloedt krijgh ickse onder mijn handen,
Ick selse verscheuren, ja ick selse vreten met mijn tanden.

Ian

Dat hiet trouwe mortje, dat hiet heijlike aen een griet,
Ach hadje gesien hoe Fierjenselijk dat sy mijn ten huysen uytstiet,
Ie sout jou harte bloet gedronken hebbe, jy soutje moet niet kunnen stillen.

Modde

Ick selt'er uyt korrenen sou ick wedde winnen.
Sy sel vanden Ael vreeten, men sleutelrijckx vast al na heur kop.
Ick moet'er leere manne slaen ick mach'er ruympjes op.
Wy selle dan sien wies haen voortaan sal Keuningh wesen.

Ian

Mijn lieve moertje verstoort jou soo niet, jy moet voor de buure vresen.
Gaeter met sachtsinnicheydt aen, secht het heur met ghemack.

Modde

Kom hier jy houten dirck, ick wou dat ick in jou vodde stack.
Sy sou een aere haen met een dubbelde kam hebben, jase trouwen!
Waerom quam het by!

Ian

Jy weet wel dat ick'er gien huys mee kan houwen.
Als sy niet met kijnt is, dan is'er dit en dan schort'er dat.
En de drommel doet meer als hy kan, 't was slim ghenoech al hadt
Ick daar een sloodt, daer ick het uyschepten, mijn dunckt sy het gien klagen.

Moer

Nou mijn deughdelijckse vaer jy souter anders plagen:
Jy sout heur de heyl'ge dagen in den Almenak leren, in de vasten eet men geen vleys.

Ian

Iae moertje, maek jy dat de gansen wijs begon men dat een reys.
Sy sou speulen deur al dese geuserij verliet ick de Oude koor sangh.
Neen Schaep sy Regeleert haer na de rest, sy volcht diewers voorgangh.
Ick heb het al vast slimgenoegh al werck ick dat ick swiet,
Soo is't noch al kijk, Ian Lechachter hoe het hy 't nou dus briet,
Hy slooft hem te wonder uyt, wat dunckje is dat wel te dulden!

Moer

Maer wat seyt de Meester van 't gat?

Ian

Ia gans hondert gulden,
Die is al na de Schoudt, en daer is oock een spulletje aen vast.
Daer moet boet gelt wesen, somma ick ben in last:
Ick heb de pijn, de schae, en schant, het quelt mijn aen alle kanten.
Sy sinnen met wijven versien die huys houwen met sulke panten.

Moer

Kom draegh mijn spinnen wiel in, ick moet de vaer eens opt lijff,

En vragen hoe hy sijn kint groot gemaect het, en segh jy van jou wijff
 Het quaetste datje weet, soo sullen wy samen raetslagen,
 Hoe wy ons in dit stuk, ten besten sullen dragen.

Ian

Ia maer ick weet niet mortje, de vaer is sulken opsichtige Man.

Moer

Hy mach Baertje buer eens kussen, wel wat gaet ons dat an:
 kom in huys schikme mijn jak, en help mijn huyck op 't hooft

Ian

Nou dan wat een spul een Mens hem selver aendoet, ick hat het noyt geloof,
 Dat heyliken soo veel voeten inde aert hat, mijn docht ick hoefde niet te vresen,
 Eersten dach docht mijn wat het sal altijd bruyloft wesen:
 Maer het hinckende paert komt after aen, daerom IongeluySpiegelte aen my.
 Toest de Grieten eerst te degen, eer gyse neemt aen u sy.
 't Sijn veeltijts goe appelen, maer qua wijven haet sulk trouwen,
 Men moeten haer by de woorden gelooven, en by de kleeren vast houwen:

Ian Lech-achter; en Modde van Gompen uyt.

Modde.

Trouwe vriendt, dat is een werckje, dit is een Schoon geweld.
 Het komt jou nou thuys, ick het jou langh genoegh van te veuren gepself.
 Jy sout niet hoger gevlogen hebben, als jou vleugels reijken kosten.

Ian

Dat heeft het al, ick wens dat ons die goe man mijn van heur of heur van mijn verlost
 Ick mach dit veur mijn pekkel sonden Reekenen van mijn jonge tijt:
 En dencken dit is hier mijn vaghe-vuur, 't is billick dat een Mens wat lyt.
 De deught woont selden in een volle borst van weelden,
 O! heyligh, heyligh, dat d' oprechte liefde teelden;
 Die gelt-zak niet bemint noch 't koppelen danken moet.

Modde.

Daer komt het niet van daen jy toont jou als een bloet,
 Iy moest'er vonck achter geven, en laeten heur jou vuysten smaeken.

Ian

Get Moertje hadme vaer de buert somtijts in rep, en roer willen maeken,
 Soo most hy dat maer ghedaen hebben, ick mien! ick mien!

Iy had hem met jou rokken-bol, en sleutelreeckx versien.
Iy had een paer handen als misthaken, wy hebben 't wel bevonden.

Modde.

Snoer jy jou lange tongh, of 'k sweer jou by gans wonden!
(Ben jy nou dus geteystert) jy krijght wel iens soo veel.

Ian

vertoorent jou niet Mortje, wy hebben geen verscheel.
Ick secht maer by gelijckenis, maer hier selle wy moeten wesen.

Modde.

Nou klop:

Ian

Ick durff niet!

Modde.

Begin jy nou te vresen?
Soo moetje doen, en speulen zet'er jou lijff na, als een die jou gendagh biet.

Sy klopt. Michiel Jansen Propdarm

Mich:

Wel genavont Gerbrichje, en jy Seun ben jy soo hiel wel niet?
Waerom hebbje de doek veurt hoofd?

Ian

Ja Schoon-vaer, dat kom ik jou klagen.

Modde.

Dat most jy dat eere loose pant, jou schoone dochter vragen.

Mich:

Wat schort'er hebje weer gekeven? ick sie hier langer geen raet.

Modde.

als 't is Bestevaer, dat doet datmen sijn kind'ren in heur Ionckheyt soo veel toelaet.
Hadje de wijsemans leer gevolgt, en heur de garden wat meer laeten proeven,
Iy had jou Conscienci meer gequeten, en wy souwen ons nou soo niet bedroeven.

Mich:

Wel hoe raesje soo wat is'er gaens, jy kijft en ick weet niet waarom.

Ian

Hoor schoon-vaer d'oorzaak dat ick hier kom,
Is om dat mijn wijffje heur aen mijn te buyten gegaen heeft ter goeder trouwen.
Jy selter believe in te versien, of ick kan'er gien huys mee houwen.
Sy het mijn geteystert met de beesem stock, dat'er het Roo sweet na quam.
Mijn Grietje is te oplopende van moet seecker sy valt mijn te gram.

Modde.

't Is een moy Grietje, 't is een liefje treeter niet op, hoor Michiel, wil ick jou wat seggen!
Iy selt jou dochter bestraffen, of daer sel een ander huysje leggen.
Is dat vroomme vrouwe werck, dat sy mijn goe onnosele Jan

Soo kronen sal; dat heur de pokken schen, Foy heur an!

Mich:

Al stilletjes, maer hoe quam het by, jy gafter misschien oorsaek.

Modde.

Als het is krimp-kloot wees jy er noch een voorspraek.

Ian

Sacht moertje laat u Soon spreken, de rede vaertje van ons verschil zinnen
Soo gheringh dat ick selver niet en weet wat dat de reden binnen.

Modde.

Jae kijck iens, dat is huys houwe; ick segh noch, 't en kan niet langh bestaen.
Soo boos hoofdich te wesen en soo kostelijk diep zee te gaen.
Daer loopt niet ien dagh deur, off daer moeten drie off vier drumpel meyden wesen.
't Is dan een Nayster, dan een lapster, dan een waster, dan die, en dan desen.
En die haer het beste na de mondt praten houden het hok het langsten in.
Men sou soo een Ridders goet verteeren daar om is dit de juyste sin.
Jy sel'er in dienen te versien, of ick sel'er raet toe schaffen.

Mich:

luyster, ick sal eens mettje by'er gaan, en het sy ongelijck soo sal ickse bestraffen.

Ian

Soo 't jou belieft, och ick hoop dat sy eens goe sinnen krijgen sel.

Mich:

Dat wens ick jou van herten mijn Seun jy spreekt hiel wel:
Maer wacht een omme sien ick sal mijn mantel krijgen.

Michiel in, en weer uyt.

Ian

Iget Moertje hoe voerje oock uyt.

Modde.

wel sou ick veur hum swijgen?

Ian

Maer zie hy is een man die op sijn repetatie staet.

Modde.

Wel het is hier omgekome, hier en is langer gien raet:
Iou melck-muyt sel in jou ouwe Moer bedillen een vrouw van sestigh jaren?
Heb ick jou daer voor groot gemaekt, daer wil sint velten in baaren.

Ian

Ick bidje swijch toch, Vaertje ick hoop niet dat jou dese moeyten verdriet:

Mich:

het komt mijn al qualikjes gelegen, maer om datje dat selver siet,
Dat ick heur onderrechten duurff, soo sel ick'er mijn nae stellen,
Nou Gerbrich jy in't midden.

Modde.

Wat meuchje mijn met de hooveerdij noch quellen.

Reynier en, Grietje Lichtnaers.

Reyn:

Zie uyt off niemant vande buuren hier ontrent
Int uytgaen mijn verspien, op datmen u niet schent.

Griet

in mijn trouwe sorgh die niet alleen voor minne wonde,
Maer voor mijn eer ook siet, ick blijff aen u verbonde.

Reyn:

U minnelijck vermaeck dat lokt mijn als de blom
De bije, en keert mijn hert altoos na 't uwen om.
Margrietje ik mach u wis mijn Schoone perel noeme

Griet

Ick sal mijn leve van u Meester wercke roeme

Reyn:

Die al u schoonheyt niet en nimmer wort bestreen
Die heeft geen hert, 't is wint, hy is gewis een queen,
En 'k looff dat letjou Man, jy streeld' hem anders sachter.

Griet

Dats soo want denkckt om niet heet hy geen Ian Lechachter

Reyn:

Nu zie eens of de baen hier klaer is om te gaen.

Griet

O! ongeluk wat raet gins komt mijn vaertjen aen,
En Ian, en oock sijn moer, wat duycker sal ik maeken,

Reyn:

Sie jy geen kans veur mijn hoe dat ick wech sal raeken?
Soo sluyt mijn jevers in, want vinden sy mijn hier
Soo gaet jou pot van schant en oneer strak te vier

Griet

Sacht ick bedenk daer wat ik moetme raesent toone
En haer het aengesicht met mijn maeghde water kroone:
Sie jy dan hoeje best een sluypert maken kunt.

Reyn:

Al wel ick waght het luk dat ons den handel gunt.

Michiel Propdarm. Modde, en Ian

Mich:

Een kruysjen op de borst is een schoon juweel maar als men het in 't hert moet dragen
Door dusken oorsaak, soo verkort men te besuckt de droeve ouwe dagen.

Modde.

Ia vaer daer aen kunnen sien waer dat het grijse hoofd van daen komt.

Mich:

Ia ick heb mijn dage wel wat over ghebrocht ick sie dit wijntje is gestomt:
Het leeken in 't ierst brie dinghen maar het vervolgh is te bitter
Ick heb met mijn dochter redelijk huys kunnen houwe, 'k heb mitt'er
Noyt veescheel gehat sint dat Moer goe meyt
Op 'er uysterste het kijnt mijn beval.

Ian

Ia vaertje dat het sijn bescheyt
Iou het sy ontsien, en mijn dunktse mach sy bedillen en seggen.

Mich:

Nou klop wy selle sien waerom de sinnen soo over hoop leggen.

Griet doet de deur open, en giet hun drie een pot met pis in 't gesicht, terwijl snapt Reynier uyt.

Griet

Iou optrecker, jou eerloose bullebak, waer hebje nou weer geweest?
Iy hoeren dop jy wijve smijter, jou rechte tover geest:
Iy selt mijn noch in 't dolhuys helpen, daer binje op uyt, daer soeckje mijn te drijven.

Reyn

Dat 's uyt de boeje nu niet langer hier te blijven.

Griet

Ick sel mijn selfs noch verdrincken, ik heb al rotte kruyt geriet:
En daer ben jy de oorsaeck of, jy rechte wijven verdriet.

Moer

Foey dat swijn, dat heur harme schen.

Ian

Hoe bijt de pis in mijn oogen.
Foey den elderment, dat sweer ick sal ick jou uyt droogen.

Griet

Sie ick selje noch verscheuren, vreete sel'kje schelm, dieff, dieff,

Mich:

Hoe is'et Griet ben jy dol?

Griet

jy hebt een ander lieff,
Daer suypje reynse-wijn mee, en ick moet mijn belijen met peuselaer.
Iy bent niet mans genoeg veur een wijff, jy sint een rechte treuselaer
Iy hoept te veel buytens huys, en komt hier met een lege nap.

Ian

Werentelijck de hoer is droncken, men hoort het aan heur klap.

Modde.

Dat is een venus hat sy een halsbant, dat is een baseliskus boosheyd

Griet

Ick ben een vrouw met eeren elff rib, en loop mijn noot niet klagen:
Maer jy gebruyckt mijn voor jou esel, en doet mijn al de last dragen.

Ian

Dat liech jy hoerachtigh.

Mich:

Wel, dochter, Grietje, kint.
Hoe raesje soo hersseloos, ick ben jou vaer, ben jy ontsint?

Griet

Ay my !

(Sy valt in swym).

Ian

Wel hoe Wijff, wijff, Grietje, Grietje.

Mich:

Beste kijnt, sy is hiel buyten weste.

Modde.

Een schorteldoeckx bant veur haar neus.

Mich:

Ick vrees dit is haer leste.

Modde.

Soo daer becomtse weer.

Griet

Och set mijn op een

stoel.

Mich:

Wel kijnt wat komt jou over, hoe maek jy sulcken geweld.

Griet

Och baertje ick wist niet waer mee sinnen waeren wanneer benje hier gekomen?

Ian

Kijk dat is oock een vraegh ick heb mijn Schoon vaer met mijn moer mee genomen.

Om dat jy mijn flusjes een gat int hoofd sloegh daerom heb ik het gedaen.

En oock om dat sy jou wat souwe kappittelen, soo boos niet meer tegens mijn aen te gaen.

Griet

Heb ick jou gequest ick weet'er niet off.

Mich:

En sie mijn hier staen druypen.

Mijn kostelijcke gesette kraech, wel hoe laetje sulcke buyen in jou sinnen kruypen?

Griet

Och heer ick weeter niet off.

Modde.

Jou Schoenen weeten 't niet.

Sie ick eens sien als een verdroncken kat, jou rechte manne verdriet.

Ian

Was ick als jy fatsoen ick wou alden orlementen ontkennen.

Maer wy hebben alle drie wat gekregen, sie hoe nat datwe bennen.

Mich:

Wel dochter hoe tierje so an, dit is geen wijse lui'er doen.

Griet

Och vaertje moet ick wel eens spreeke?

Mich:

Wat was de oorsaeck van jou woen?

Griet

Mijn Man, och vaertje, mijn man die leyt mijn het vuur soo na aende Scheenen,

Dat ick altemet krancksinnich ben, ick loop, en vliegh, daer heenen,

Och hy leeft met mijn als de kat met de muys, soo met slaen,

Met gnorre, met kijve, met hoerejagers, inde kroegh te gaen,

Hy is na dat het schijnt over gekomen, en daer by is hy soo scheynheylich by de menschen,

Dat ick ongelijk moet hebben, dit doet mijn na mijn sterven wenschen:

Dit beneemt mijn de sinnen dat ick somtijts niet weet wat ick doe:

Vergeef het mijn vaertje dat ick mis daen heb, ey hout het mijn ten goe,

Ick was half krancksinnich en de schult moetje op Ian wijte.

Ian

Daer speelt sint felten me, dat sou de drommel spijte.

Schoonvaer sy liecht al den bruy, sy seyt niet een waer woort.

Griet

Soo weynigh acht hy mijn vaertje, soo leeft hy met

mijn, voort

Duysent drommels wenst hy mijn daegs wel in 't lijff, en hondert spaense pokke.

Ian

En jy wenstse mijn met Tonnetjes vol.

Griet

Dat moetje Jokke.

Ick weet het wel jy verbluft mijn deur gaens jy geeft mijn genoeg de klop.

Ian

Dat wil de nicker doen, wat plaech hoe kom ick dan aen dit gat in mijn kop.

Of wilje klaertje klonters dat mijn oock heeten liegen.

Neen byloo ick heb de Smart, ick voel het jy seltme niet bedriegen.

Griet

Heb ick jou geraeckt, ick heb het mee in sulcken dollicheyt gedaen

Off jy heb het gekregen toen ick mijn verweerde toen jy mijn flus wout slaen.

Modde.

Daer is hy de man niet na hy is al te goet aerdigh van leven:

Ick heb hem wel hondert mael ghesmeete en hy dorst mijn gien suuer op gesicht gheven,

Griet

Soo is hy dan met het trouwe wel verandert die goetheyt betoont hy niet aen mijn.

Modde.

Ick heb hem selffs gedragen en sonder vaer groot gemaect de schult moet by jou sijn.

Mich:

En ick heb heur gemaect, ick weet wat sy is, sy sel'er dat wel wachten.

Mijn leven hoorden ick (als nou) van heur gien klachten.

Griet

Och vaertje ick heb geen schuldt.

Mich:

Wel Ian, dit luyt hiel ongelijk.

Leeff jy soo met mijn dochter?

Ian

Maer dit geeft and're blijck.

Sel sy heur man soo teykenen dat wou de drommel geven.

Mich:

Ja wel als jy het oock soo maeckt, jy sout stil mit'er leven.

Griet

Schoon-Mortje och onse Ian is soo verandert, als nacht en dach.

Modde.

Ick kan het qualick geloven schoon ick het selver sach.

Mich:

Hoor Gerbrich sy hebbe beydegaer schuldt, ick sie hier niet anders deur te raecken,

Als dat wy tusschen er beyde peys en vrede maecken.

Modde.

Och ja, maer belast jou Dochter dat sy sulcke dingen niet meer doen moet.

Mich:

Dat sel ick doen, maer sechje Ian dat hy hem oock wat bet'ren moet.

Ian

Ick segh noch Wijf, jy hebt schult en jy wilt het niet

belyen.

Griet

Treet iens in jou gemoet, jy selt mijn wel bevrijen.

Mich:

Nou, Nou, al laugh genoeg, sie dochter het is jou Man,
Jy selt hem in alle dingh ghehoorsaem sijn, en gaen soo niet meer an!
Onthout dit veur een Regel, hoor ick weer sulcke geruchte,
Soo sel ick jou op een ander wijs eens na behooren tuchte.

Ian

Ia wis schoon-vaer.

Griet

Och valt mijn me vaer teugen, soo ben ick een bedurve vrouw.

Modde.

Hier Jan, hier segh ick en luister dit segh ickje nou,
Iy seltme jou wijff, soo niet versnuyven, off ick sel jou kleunen.

Ian

Sy liecht het Mortje.

Modde.

Hou men de beck dicht toe, doet als ien vande degelijke Seune,
Leef vrindelijck in jou huyshouwe, jy moet een goe veurganger sijn,
Off mijn vuyste sellen 't jou leeren onthout dit van mijn.

Mich:

Wel nou dochter, geef jou man de hant, hoe stae jy als de traeye.

Griet

Ia vaertje, ick wil het wel doen als mijn man hem beter wil dragen,

Modde.

Nou bidmen kaer om vergiffenis, flux segh ick doet het voort.

Ian

Liefste vergeeffje mijn, al onse questij, soo spreek een troostelijk woort.

Griet

Iae hartje, en salje aen mijn Raese jou leven niet meer denkken.

Ian

Neen Engeltje.

Modde.

Wat soo, daer moetje men kaer elk een soentje veur schencken.

Ian

Nou Bakkisje, laete wy iens tappe, onse ouwers hebben al dorst begaen.

Griet

Wel Soetertje krijcht de kan, Troostertje sy moet daer binnen staen,

Mich:

Wat soo die pays is ghemaekt, die vree is haest ghetroffen.

Modde.

Als de Luy vredens gesint sijn so moetmer niet op sloffen.

De Schout uyt.

Griet

Wel, wie komt hier? de Schout wel wat off dat beduyt?

Sie hoe hongerich siet hy, wel hy komt hier veur uyt!

Schout.

Genavont vroutje, ik slaeje voor eerst inde boeten,

Datje jou man hebt bloet-gelaten, en dat suije mijn betalen

moeten.

Ian

Mijn Heer 't en het niet te beduye, maer soo een dolmens jou dat doet?
Wat verbeurt die?

Schout.

Tot hun en is geen boet,
Als datmen hun van straet bant, daer sy weer bedaeren.

Ian

Argo soo selje hier dan niet op doen, want toen mijn wijff so begon uyt te varen,
Was sy met de kop gequelt, en komt het heur weer aen,
Schout Oom, soo sal ick jou ontbien, op dat wy jens een middel beraen,
Hoe wy metter sulle leven.

Schout.

Wel dat zijn moye saeken,
Iy selt het al even wel met mijn dienen of te maeken.

Mich:

Hoor heerschip hier is niet te quaet, kom soo 't jou belieft wat in,
En drink iens met ons om, ondertusschen vertel ik jou de sin,
Voor eerst ist man en wijff, ten anderen de dolbeyt.

Schout

Seer wel dan.

Modde.

Kom mijn heer, kom mee in huys en sie de volheyt
Van heur goe aert, jy sult dan selver 't vonnis geven,
Kijve Man, en Wijff, sy soenen 't weer off, en moeten 't samen leeven.

FINIS

